

CONFERINȚA INTERNAȚIONALĂ

**CONTRIBUȚIA ARMATEI ROMÂNIEI ȘI A ELITELOR LA
APĂRAREA ȘI RECUNOAȘTEREA INTERNAȚIONALĂ
A MARII UNIRI (1919-1920)**

20-22 IUNIE, 2019, IAȘI

ORGANIZATOR

**STATUL MAJOR AL APĂRĂRII
PRIN FILIALA IAȘI A MUZEULUI MILITAR NAȚIONAL
„REGELE FERDINAND I”**

Comitetul științific

Acad. Prof. Univ. Dr. **Ioan Aurel POP**, Universitatea „Babes-Bolyai” din Cluj, Președinte al Academiei Române

Prof. Univ. Dr. **Ioan BOLOVAN** membru corespondent al Academiei Române, Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj

Prof. Univ. Dr. **Gheorghe IACOB**, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Prof. Univ. Dr., CS I **Cătălin TURLIUC**, Academia Română, Filiala Iași

Prof. Univ. Dr. **Gheorghe COJOCARU**, Institutul de Istorie din Chișinău

Prof. Univ. Dr. **Petre OTU**, Institutul pentru Studii Politice de Apărare și Istorie Militară

Prof. Univ. Dr. **Ion GIURCĂ**, Universitatea Națională de Apărare „Carol I”

Prof. Univ. Dr., CS I **Constantin HLIHOR**, Universitatea Națională de Apărare „Carol I”

Comitetul de Organizare

Președinte

General de brigadă dr. **Dragoș IACOB**, Statul Major al Apărării

Vicepreședinți

Col. **Ionel MUNTEANU**, Brigada 15 Mecanizată „Podul Înalt”

Colonel **Constantin LUPU**, Directorul Muzeului Militar Național „Regele Ferdinand I”

Președinte executiv

Col (r.) dr. **Dan PRISĂCARU**, Șeful Filialei Iași a Muzeului Militar Național „Regele Ferdinand I”

Membri

Lect. univ. dr. **Cristina PREUTU**, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Drd. **Dan-Alexandru SĂVOAIA**, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Drd. **Bogdan PREDA**, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Joi, 20 iunie 2019

9.00-14.00

Înscrierea participanților

(Sala Mare de Conferințe a Cercului Militar Iași)

9.30-10.00

Ceremonialul militar de primire a conducerii Statului Major al Apărării.

Inaugurarea Expoziției „*Contribuția Armatei României și a elitelor la apărarea și recunoașterea internațională a Marii Uniri (1919-1920)*” și a Bibliotecii Filialei Iași a Muzeului Militar Național „Regele Ferdinand I” – Sala „Armata Română și Marea Unire” din Cercul Militar Iași.

Dezvelirea tabloului alegoric „*Recunoștință eternă ostașilor români care s-au jertfit pentru Întregirea Națională*” - Sala „Armata Română și Marea Unire” din Cercul Militar Iași.

Dezvelirea tabloului Generalului Henri Mathias BERTHELOT, șeful Misiunii Militare Franceze în România în anii 1916-1918 – Sala Mare a Muzeului Militar Iași .

Vizionarea Expoziției statice de artilerie terestră și antiaeriană a Filialei Iași a Muzeului Militar Național „Regele Ferdinand”

Prezentarea uniformelor militare ale armatelor beligerante pe teritoriul românesc în Primul Război Mondial - Asociația Culturală „Tomis” din Constanța și Filiala Constanța a Muzeului Militar Național „Regele Ferdinand I”

Inaugurarea expoziției foto-documentare, *România în anii Primului Război Mondial. Marea Unire din 1918 și Banatul*, realizată de Muzeul Național al Banatului.

10.00 – 11.00

Adunare festivă de deschidere a lucrărilor Conferinței internaționale
*Contribuția Armatei României și a elitelor la apărarea și recunoașterea
internațională a Marii Uniri (1919-1920)*”

Comunicări științifice în plen

11.00-13.00

(Sala Mare de Conferințe a Cercului Militar Iași)

Acad. Prof. Univ. Dr. **Ioan Aurel POP** (Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca), *Rolul militar al românilor în Sud-Estul Europei*

Prof. Univ. Dr. **Gheorghe IACOB** (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), *Elita Marii Uniri*

Prof. Univ. Dr. **Traian SANDU** (Université Sorbonne Nouvelle, Paris 3), *La France et la rentrée en/sortie de guerre de la Roumanie, octobre 1918-janvier 1919 : statut, annexions, projets*

Marcin Roman MARYNOWSKY (Universitatea Iagiellonă din Cracovia, Polonia), *Construirea relațiilor politice și militare între Polonia și România în perioada 1919-1920*

Pauză de prânz

13.00-14.30

Secțiunea 1

Elita românească în vâltoarea bătăliei diplomatice pentru recunoașterea internațională a Marii Uniri (1)

14.30 - 16.30

(Sala Mare de Conferințe a Cercului Militar Iași)

Moderator: Prof. univ. dr. **Gheorghe IACOB**

Prof. univ. dr. **Petre OTU** (Institutul pentru studii politice de apărare și istorie militară), *România la Conferința de pace de la Paris (1919). Între „trufia sterilă” și „politica de săru’ mâna”*

Prof. univ. dr., CS I **Constantin HLIHOR** (Institutul Revoluției Române din Decembrie 1989; Universitatea Națională de Apărare Carol I), *Geopolitica centrului și sud-estului european în perioada 1919-1989. O perspectivă istorică*

Dr. **Constantin BUCHET** (Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității), *Elitele române între federal și național în pregătirea Marii Uniri*

Prof. univ. dr., CS I **Cătălin TURLIUC** (Academia Română, Institutul de Istorie „A.D. Xenopol” Iași), *Elitele și asociaționismul fraternalist în procesul recunoașterii internaționale a Marii Uniri*

CS I Dr. **Silviu B. MOLDOVAN** (Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității; Academia Română, Centrul de Istorie și Civilizație Europeană Iași), *Premise ale înfăptuirii României Mari*

Conf. univ. dr. **Lidia PĂDUREAC** (Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți), *Consolidarea elitei politice basarabene în anul Marii Uniri: context istoric*

Pauză de cafea

16.30-16.45

Secțiunea 2

Rolul Armatei Române în restabilirea ordinii interne în spațiul central-european și apărarea Unirii de la 1 Decembrie 1918 (1)

16.45-18.05

(Sala Mare de Conferințe a Cercului Militar Iași)

Moderator: Prof. univ. dr. **Ion GIURCĂ**

Prof. univ. dr. **Dumitru PREDA** (Ministerul Afacerilor Externe), *Dimensiunea europeană a acțiunii militare a României în 1918-1920*

Prof. univ. dr. **Ion AGRIGOROAIEI** (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), *Eroica rezistență din iulie august 1917 din perspectiva realizării idealului de întregire națională*

Prof. univ. dr. **Ioan BOLOVAN** (Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj), *De la izbânda Marii Uniri la drama dezmembrării teritoriale. Scenarii demografice, militare și geostrategice românești în vara anului 1940*

Prof. univ. dr. **Ion GIURCĂ** (Universitatea Națională de Apărare „Carol I”), *Prezența militară românească în Pocuția, o necesitate pentru securitatea frontierei de nord a României în anul 1919*

Dr. **Costin SCURTU** (Muzeul Militar Național „Regele Ferdinand I” - Filiala Constanța), *Contribuția Armatei Române din Dobrogea la apărarea Basarabiei între 1918-1920*

Secțiunea 3

Rolul Armatei Române în restabilirea ordinii interne în spațiul central-european și apărarea Unirii de la 1 Decembrie 1918 (2)

18.05-19.45

(Sala Mare de Conferințe a Cercului Militar Iași)

Moderator: Prof. univ. dr. **Petre OTU**

Iulian SÎMBETEANU (Revista „Historia”), *Evoluția politico-militară a Ungariei: De la prăbușirea Dublei Monarhii, la intervenția Armatei Române*

Prof. univ. dr. **Gabriel MOISA** (Universitatea din Oradea), *Armata română și bolșevismul ungar în anul 1919. Realități incomode*

Lect. univ. dr. **Toma Cosmin ROMAN** (Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu” din Sibiu), *Participarea Regimentului 90 Infanterie Sibiu la Campania Armatei Române din Ungaria din 1919*

CS. III dr. **Sorin CRISTESCU** (Institutul de Studii Politice de Apărare și Istorie Militară din București), *Conflictul generalului Petala cu Ion Nistor în chestiunea întrunirii naționalităților de la Cernăuți de la 2 iunie 1919*

Adrian DEHELEANU (Muzeul Național al Banatului), *Campania militară a Armatei Române din anul 1919 pentru apărarea României Mari. Pagini de glorie: de la Tisa la Budapesta*

Cina 19.50

Vineri, 21 iunie

Secțiunea 4

*Elita românească în vârtoarea bătăliei diplomatice pentru recunoașterea
internațională a Marii Uniri (2)*

9.00-11.00

(Sala Mare de Conferințe a Cercului Militar Iași)

Moderator: Prof. univ. dr., CS I Cătălin TURLIUC

Prof. univ. dr. **Cornel SIGMIREAN** (Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie din Târgu Mureș), *Destinul elitelor românești din Transilvania în România Mare: bursierii „Gojdu”*

Ciprian STOLERU (Revista „Historia”), *„Conferința de la Versailles, diplomația română și problema maghiară (ianuarie 1919 – noiembrie 1919)”*

Conf. univ. dr. **Daniel LAZĂR** (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), *Conflict diplomatic între Aliați: Nikola Pašić și Ionel Brătianu despre problema Banatului*

Prof. Univ. dr. **Anatol PETRENCU** (Universitatea de Stat din Chișinău), *Rostul și rolul delegației basarabenilor la Conferința de pace de la Paris*

CS. I Dr. **Mihai Ștefan CEAUȘU** (Institutul de Istorie ”A. D. Xenopol” din Iași) *Recunoașterea unirii Bucovinei cu România și delimitarea granițelor sale în dezbaterile Conferinței Păcii (1919-1920)*

Gabriel Constantin BĂRTAȘ (Ministerul Afacerilor Externe), *Alianța româno – polonă în perioada 1919 – 1931*

Secțiunea 5

Elita românească în vâltoarea bătăliei diplomatice pentru recunoașterea internațională a Marii Uniri (3)

9.00-11.00

(Sala de Expoziții a Cercului Militar Iași)

Moderator: CS I dr. **Silviu B. MOLDOVAN**

Conf. univ. dr. **Gabriel LEANCĂ** (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), *Locul României în geopolitica Franței în vremea Marelui Război*

Prof. univ. dr. **Dorel BUȘE** (Universitatea Națională de Apărare “Carol I”), *Bătălia diplomatică dusă de Ion I.C. Brătianu la Conferința de Pace de la Paris*

Dr. **Laurențiu CHIRIAC** (Muzeul Județean „Ștefan cel Mare” Vaslui), *Contribuția diplomatului Constantin Diamandy la realizarea Marii Uniri*

Lect. univ. dr. **Tetiana TOMA** (Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați), *Refugiații militari ucrainieni din România în corespondența dintre Semion Petliura și Konstantin Mașievici*

Dr. **Vasile UNGUREANU** (Ministerul Afacerilor Externe, Unitatea Arhive Diplomatice), *Alexandru Averescu și ratificarea de către Italia a Tratatului de la Paris privind unirea Basarabiei cu România*

Col. (r.) conf. univ. dr. **Mihai LUCHIAN** (Universitatea „Apolonia” din Iași), *Despre naționalism și identitate în secolul premergător și postum al României Întregite*

Pauză de cafea

11.00 - 11.15

Secțiunea 6

Elita românească în vâltoarea bătăliei diplomatice pentru recunoașterea internațională a Marii Uniri (4)

11.15 – 13.15

(Sala Mare de Conferințe a Cercului Militar Iași)

Moderator: CS. Dr. Octavian ȚIGU

Dr. **Aurica ICHIM** (Muzeul Municipal "Regina Maria"- Iași), *Monumente din Iași ale Războiului de Întregire Națională. Între măreție și amărăciunea ignoranței*

CS. Dr. **Cătălin BOTOȘINEANU** (Serviciul Județean al Arhivelor Naționale - Iași), *Între comemorarea morților și "victoria națiunii". Monumentele din Iași dedicate eroilor primului război mondial*

Pr. militar dr. **Adrian MORȚUN** (Brigada 15 Mecanizată „Podu Înalt” Iași), *Documente inedite din arhiva Mitropoliei Moldovei și Bucovinei privind contribuția personalului clerical la izbânda Armatei Române în Războiul pentru întregirea neamului*

CS III **Liliana LAZUREANU** (Muzeul Militar Național „Ferdinand I”), *Patrimoniul românesc la 100 de ani după Marea Unire. Valori naționale și europene din trecut, prezent și viitor*

Pr. **Daniel NIȚĂ-DANIELESCU** (Mitropolia Moldovei și Bucovinei), *Cultivarea recunoașterii și cinstita memoriei eroilor din Războiul de Întregire Națională în efortul de recunoaștere și consolidare a Unirii celei Mari - contribuția Bisericii”*

Dr. **Alexandrina CUȚUI** (Muzeul Național al Bucovinei), *Rolul lui Iancu Flondor în realizarea Unirii Bucovinei cu România*

Masa de prânz

13.20 – 14.30

Secțiunea 7

Rolul Armatei Române în restabilirea ordinii interne în spațiul central-european și apărarea Unirii de la 1 Decembrie 1918 (3)

14.30 – 16.30

(Sala Mare de Conferințe a Cercului Militar Iași)

Moderator: Prof. univ. dr. **Ion SOLCANU**

Prof. univ. dr. **Ion SOLCANU** (Academia Oamenilor de Știință a României), *Regimentul 9 Vânători în apărarea Marii Uniri. Campania din Transilvania și Ungaria (ianuarie-octombrie 1919)*

Gl. bg. drd. **Corneliu POSTU** (Statul Major al Apărării), *Elita militară românească a Marii Uniri*

Lect. univ. dr. **Florian BICHIR** (Universitatea Națională de Apărare „Carol I”), *Ungaria bolșevică și înființarea Republicii Bănățene (Bánáti köztársaság)*

Col. (r.) dr. **Mircea TĂNASE** (Fundatia „Mareșal Averescu”, Buzău), *Armata Română - pilon al reconstrucției naționale după Războiul de Întregire Națională. Abordări teoretice, realizări și neîmpliniri*

Prof. univ. dr. **Corneliu PĂDUREANU** (Universitatea „Vasile Goldiș” din Arad), *Activitatea Resortului Armatei și a Siguranței Publice din cadrul Consiliului Dirigent*

Gl.mr.(r.) dr. **Ioan MANCI** (Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj), *Armata a 4 –a de Nord în Războiul de Întregire Națională și apărare a Marii Uniri (1916-1019)*

Col. (r.) dr. **Dan PRISĂCARU** (Muzeul Național Militar „Ferdinand I”, Filiala Iași), *Emm. de Martonne și principiul viabilității frontierelor. Studiu de caz: Trasarea graniței de vest a României Mari*

Eusebiu VREME (CECCAR, CAFR), *Repere privind efortul economico - financiar al României pe timpul pregătirii și recunoașterii internaționale a Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918*

Secțiunea 8

Rolul Armatei Române în restabilirea ordinii interne în spațiul central-european și apărarea Unirii de la 1 Decembrie 1918 (4)

14.30 – 16.30

(Sala de Expoziții a Cercului Militar Iași)

Moderator: Lect. univ. dr. **Cristina PREUTU**

Col. Drd. **Liviu CORCIU** (Arhivele Militare Naționale Române), *Războiul Întregirii Naționale. Aportul instanțelor militare la efortul de război*

Dr. **Amelia Cerasela MOLDOVEANU** (Institutul pentru Studii Politice de Apărare și Istorie Militară), *Un militar la Conferința de Pace de la Paris (1919-1920) – Contribuția colonelului Toma Dumitrescu*

Dr. **Oana OTU** (Arhivele Militare Naționale Române), *Robert Bossy - voluntar în Războiul de Reîntregire*

CS I dr. **Octavian ȚÎCU** (Academia din Moldova), *Armata Română între proclamarea Republicii Democratice Moldovenești și Unirea Basarabiei cu România (24 ianuarie-27 martie 1918): un studiu asupra implicării și complicității*

Lect. univ. dr. **Cristina PREUTU** (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), *Armata Română în Bucovina: repere istoriografice*

Dr. **Cristina PĂIUȘAN-NUJICA** (Muzeul Național de Istorie a României), *Elena Văcărescu la Conferința de Pace de la Paris (1919-1920)*

Secțiunea 9

Acțiuni de propagandă și război informațional împotriva Marii Uniri. Trecut, prezent, implicații

16.30 – 18.10

(Sala Mare de Conferințe a Cercului Militar Iași)

Moderator: Prof. univ. dr., CS I **Constantin HLIHOR**

Col. (rez.) dr. **Călin HENTEA**, *Politică, propagandă și societate în Marea Unire. Atunci, ca și acum*

Dr. **Vitalie CIOBANU** (Centrul de Cultură și Istorie Militară din Chișinău), *Acțiuni și propagandă antiunire în Basarabia (1918)*

Dr. **Alin SPĂNU** (Universitatea din București), *Acțiuni de propagandă ungară contra Tratatului de la Trianon (1919-1920)*

CS. **Iulian Stelian BOȚOGHINĂ** (Depozitul Central de Arhivă - Arhivele Militare Române), *Râvna și dăruirea patrioților români contra propagandei antinaționale susținută în taberele Legiunii române din Italia*

Dr. **Ioan LĂCĂTUȘU**, Prof. **Vasile STANCU** (Centrul European de Studii Covasna –Harghita, Sfântu Gheorghe), *Mass-media maghiară, din spațiul central european, privind Tratatul de la Trianon (4 iunie 1920)*

Dr. **Victor Răzvan MARTIN** (Depozitul Central de Arhivă - Arhivele Militare Române), *Înființarea unităților de jandarmi din Transilvania și rolul acestora în apărarea Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918*

Gl. bg. (r.) prof.univ.dr. **Stan PETRESCU**, *Serviciile militare de informații și contrainformații românești în războiul de Reîntregire Națională*

Prof. **Ilie ȘANDRU** (Fundația culturală „Miron Cristea” Toplița), *Revizionismul ungar – un permant factor destabilizator în Europa și o amenințare permanentă la adresa României*

Închiderea lucrărilor conferinței, 18.10 - 18.30

18.30-19.10

**Secvență muzicală susținută de către Fanfara Garnizoanei Iași și Corul
Ateneului Iași**

Cina

19.20

Sâmbătă, 22 iunie 2019

9.00-19.00

Vizită documentară la obiective istorice, culturale și religioase din municipiul Iași și județul Iași: Palatul Oștirii din Copou; Biblioteca Universității Tehnice „Gheorghe Asachi”, Filiala Iași a Muzeului Militar Național „Regele Ferdinand I”; Muzeul Unirii; Catedrala Mitropolitană; Muzeul Mitropoliei Moldovei și Bucovinei; Catedrala Romano-Catolică „Sfânta Maria”; Biserica Trei Ierarhi; Complexul Muzeal Național „Moldova”; Muzeul Municipal; Mănăstirea Cetățuia, Complexul Miclăușeni.